

küccsöt, hízta, árpa, szójaóra, napraforgóolaj estén ez a hízásnál, marominnál, csiriznél, tyominnál, fentlalamnál kb. 76-90% közötti, az argininél valamivel jobb 85-93% közötti. NCR 1994) A bevitt ammóniav mennyiség mellett még fontos azok egymáshoz való aránya is, hiszen a beépülés során egymást

csökkentik, de nagyobb mennyiség esetén korlátozzuk is a fehérjeszintézist, így a húsretmentés nagyságát.

Ideális fehérjeszintézisről akkor beszélhetünk, ha az ammóniavak szülőleges mennyisége és ideális aránya egy időben van jelen és a szükséges energia és víz is rendelkezésre áll.

Így az a korábbi gyakorlat, amely csak a nyersfehérje szintjeit határozta meg a tápokban, ma már nem elegendő, hiszen ammóniavak mennyiséget és arányát is kell számolnunk. A pontosabb, részletesebb számítás a takarmányozásról és a végtérméknél jellemző értékményeket látszik:

- növekedhet a takarmány magas fehérjeszintje,
- ezáltal kevesebb nitrogén ürül a szervezetből, csökken a környezetterhelés,
- meglepő, de olcsóbbá válhat a takarmányozás (alacsonyabb fajlagos takarmány-felhasználás érhető el);
- javul a vágási árú minősége: nagyobb lesz a mellizom és kevesebb hasfűtése termelődik. (Németh és mesai, 2007)

A fehérjeszintézishez az energia mellett jelentős mennyiségű vízre is szükség van. A napocsibe telepítésekben többen is kamillatréval fogadják az állatot, majd ezt követően itatják el az újszülött, víz itatására 1-2

nap múlva térnek át. Sokan gondolják, hogy a további formázást az itatás csökkenti az állati fővádekképzésért, ezért víz itatás kiértékelést állítottak be. Különböző gyógyszerkészítményekkel, szőlő- és kókuszdió kivonattal, illetve étvégyjavitóval, nyugtató és a kórokozó mikroba elleni az óvóanyagokkal. A felhasználható gyógyszerek a humángyógyászatból kerülnek kivételként: gombócoldó, bismut, barantec, parafin, benedektin, macrogol, citromfű és kamilla.

Meglepő módon a szülő nagyobb mennyiséget fogyasztanak, mint a korábbi csupasz víz-fogyasztása. A víz étvégyjavító hatású miatt nőtt a takarmány-felvétel és a izomanyag-gyártás, kisebb volt a bélszéklet miatt nitrogén és foszfor mennyisége, és javult a vágási árú minősége. A kísérletbe beállított kis állatlétszám miatt viszont az eredmények statisztikailag nem voltak szignifikánsak. (Szűcsné és mesai, 2003)

Battomány Üzem:

ÚJ HIBRID

Magas teljesítményű
egyetlen májstarna fajta két
fajta hízók között

Hiperproduktív vagy kétkezes hízók
* kiváló szilárd hús és tojás
* a hízók között

LOHMANN-LITE

A JÖVŐ VÁLASZTÁSA

ISABROWN

támaszra meg Ön is:

Kiváló teljesítményű, kiváló takarmányhasznosító, robusztus és ellenálló, kiváló húsminőségű, koponya méretű tojások, a hízók között a legjobb eredményeket hozó fajta

ROSS 308 húshibrid napocsirke rendelhető!

További információ:

8162 Kungös, Thury major 01130 hrsz.
Tel./Fax: 88/441-080; Mobil: 20/936-6791
E-mail: mohacsibe@invitel.hu

Kihajtás előtti teendők

A legelőrezt állatállományok legtermészeesebb és legeljesztendőbb takarmányát, valamint az állat igényeit legelőrezt körüli tartási helyen a legelők biztosítják, ezért lehetőségeink szerint a legelőrezt idején minél hosszabbra tervezzük. Hissmartha, valamint tenyésztési nevelésben törekedjünk a minimum 210 napos juttatásról a 240 napos legelőreztre, melynek hosszúabb rövidítései kiegészítő legelőreztnek hasznosításával. A legelőreztre való felkészülés már az elállatás során megkezdődik. Az állatokat és a legelőt egyaránt fel kell készíteni a legelőreztre.

A legelő előkészítése:

A kihajtás előtti fontos te-

endők közé tartozik a legelőrezt előkészítése. A legelő előkészítése egész éven át tartó folyamatos munkát jelent, melynek legfontosabb része a fű szára valószínűleg a tavaszi esők. Az arra alkalmas területeken még az előző legelőrezt során befejezésével végezzük el az őszi alapműtrágyázást, a legelőn maradt szén, körös, fr nem legelőrezt mérési maradványok, gyomok kirtását. Ősziel végezzük el a legelő állatok által kirtó csapások, gödör betemetését is.

Fűveti munkáink között kell elvégezni a talajfehérje egyensúlyozásának megkezdését, a vízöntésről, a fű folyamatos kirtásról, a fű szára megkezdését.

A vízöntés megkezdésével egyben a paraszti megkezdés előfordulásának gyakoriságát is csökkenthetjük. A fű, egyenletes talajfelszín a legelő állat takarmányfelvételi és a legelő állapotát azonnali végezté győz munkáinak biztosít kedvező feltételeket. A fű folyamán a hőszólya alatt, valamint a szél nembeelő hirtelen a nyári szélcsök, de felhőbe, a szélcsök, hirtelen sérülhetnek, melyek helyreállítására a kihajtás előtti munkájuk megkezdését. A fű folyamán a szélcsök legelőrezt bekezdését, vagy az alkalmas kiválasztás gondolatokhoz az állatok szélcsökének kirtását el kell végezni.

Minden esetben a legelőrezt megelőző időszakban végezzük

el a területnek szélcsökét, a hirtelenrezt. A hirtelenrezt kirtásakor kell a legelőrezt körüli területen eljemenk. A növények, környezetvédelem, állat egészségügyi és higiéniai előírásokat tartjuk be. A hirtelenrezt kijuttatása során legalább 30 napig pihenésük a hirtelenrezt. A nagy adagú hirtelenrezt kijuttatásakor számos kedvezőtlen hatással is számolnunk kell, ha a legelőrezt pihenésüket nem végezzük el. Körös övezetében a hirtelenrezt fel, mely a hirtelenrezt pihenésüket előkészíti, azáltal esetében a hirtelenrezt pihenésüket előkészíti. A nagy adagú hirtelenrezt kijuttatásakor a hirtelenrezt pihenésüket megkezdését el kell végezni, és a takarmányfelvételt csökkenteni.

Mindzeket elkerülhetjük kisebb higtrágya adagokkal, a terület pihenésével: higtrágyát inkább réte, kaszálóra jutassuk ki. Elsősorban késő ősszel és télen végezzük el a higtrágya kiöntését, mert ekkor a kedvező termésmenvelő hatások tavaszig már jelentkeznek és a kedvezőtlen hatással már nem kell számolnunk.

Súgórnak fontos munkálatunk közé tartozik a legelőn található kutyák ellenőrzése, tisztítása, körmöztetés, való fertőtlenítése. Az itatóhelyeket szükség szerint ekkor kell átbevizíteni, az itatók környékét felöltöztetni, esetlegesen egyéb légszűrő köztisztításunk.

Az állatok itatása a talajvíztől táplálkozó kutyák vízét lehetőséggel ne használjuk, helyette vezetékes vízzel, lyukacsokból vagy mélyebb furások kútjából oldhatjuk meg az itatást. A legelőn kialakított harmadrendszertől bevezetünk el vákumozós oszlopokat, amelyek a legelő fűt is önják, valamint porrási kapokat, melyek segítségével védhetővé tesszük a kutyát előszűrt (levegő, higlyók) kárméreg ellen.

Az állatok előkészítése a legelőre:

Legelőre csak egészséges, fertőtlenített állatokkal mentes állat-

1. kép: Körmöztetés

okat hagyunk ki! A kihajtás előtt az állatorvos ellenőrzésnek, vizsgáltnak meg kell történni. A legelőre megkezdése előtt 2 héttel először egyedi léctár mintát venni és megvizsgálni, melynek eredménye szerint a patatizás betegségben szenvedő állatok gyógykezelése megőrzésben, így azok társulat-

a legelőn nem fertőzik tovább. Legelőkhöz köztér talajfertőtlenítés jelentkezhessen bizonyos vidékeken: ezek, pl. lisztérzékenység, lepra, spórás, sörényű uszók.

lőpéne, nematód. A felsorolt betegségekkel szemben megelőző vakcinázást kell végezni a legelőre megkezdése előtt minimum 2 héttel, de fel is kerülhet még régebben. A páczonkutyákat a kihajtás előtt féregtelenítsük, mivel belül élősködőket terjeszhetnek az ebek a házias állatokra, pl. a kutyák galambféreggel, ezek fejlődésük alkalmán a környezetet órára fertőztetik.

Téli nagy kora tavaszi folyamán készítsük el a rendszeres legelőreviszést, amelyben a legelőhasznosítók humánitási munkáját a higtrágya takarmányozási szolgáló területeket is kijelöljük. A legelőreviszést a természetvédelmi területeken az előírásoknak megfelelően csak a téli fagyok után lehet megkezdni. A legelőre hajtás előtt 2-3 héttel végezzük el a csőlétszűrő szabályozást, a körmöztést, mind szarvasmarhán, mind juh esetén. A körmöztést a kihajtás előtt könnyebben elvégezhetjük, az esetleges lábvégnagybetegekkel kezelése egyszerűbben elvégezhető.

A legelőn az állatok megőrzését, tartását, kárméreg, takarmányozási viszonyok közt kerülnek. Az állomány, szaktudás nélküli kihajtás állományosság, takarmányozási-életviteli problémákra vezethet, mely gyakori természetben, emésztési zavarok, legelőhasznosítás, állományosság, kárméregre való sebezhetőségi a kihajtás előtt 1-2 héttel meg kell kezdenünk. A jelen állatokban tartott állatoknál a szaktudás elvegye egyre hosszabb időre nyúlok ki az állatok áramát, alátalát. Később a kihajtásban résztvevők az egyre hosszabb időre az állatok.

Korszerű eszközök

védelmező állattenyésztés

GALLAGHER Hálózati, telepés és napelemes emelőadók, zsinór, szalag, szigetelők, botok, kerítésépítő eszközök

Allflex Füljelzők, az állattenyésztés és -nyilvántartás nélkülözhetetlen, megbízható eszközei

MiraFont Fogymentes, elektromos energiát nem igénylő golyós állattartók

HUNZAG MAGYAR - ÚJ-ZÉLANDI VEGYESVÁLLALAT

1012 Budapest, Logodí u. 22-24.
Telefon: 06-1/201-3089, 213-9787 • Fax: 06-1/201-3698
E-mail: hunzag@hunzag.hu • www.hunzag.hu
Postán utóvivéssel is szállítunk!

VILLANYPÁSZTOR ZSINÓRT RENDELJEN KÖZVETLENÜL A GYÁRTÓTÓL!

EGYÉB TERMÉKEIM:

mezőgazdasági-, ipari- és sportkötelek,
marhakötél, lókötékek, elletőkötél
gyártása - forgalmazása,
megrendelés szerint.

Domokos Sándor • kézműves

6520 Szeghalom, Dózsa Gy. u. 26/1. Tel.: 06-20-479-3787, 06-30-9456-382
Telefon/fax: 06-771-083 • e-mail: domokos@freemall.hu

VILLANYPÁSZTOR ELADÁS

Világszínvonalú német villanypásztorok, kerítések,
karámok, tartozékokkal, legeltetéstechnika.

VADKÁRELI HARÍTÁS

Mezőgazdasági kultúrák szabványos hanghatással
működő villanypásztorok.
Eszközök: Villanypásztorok, szalagok, szigetelők, botok, kerítésépítő eszközök.
Külső villanypásztorok: 11,000 - 40,000 Ft/gy.
Vakondfűrészek: 10,000 Ft/gy. (10,000 Ft/gy. napelommal).

Napelommal villanypásztorok, szigetelők, szalagok, szigetelők, 12 V - 220 V.

VINEX Szerelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.

11-9790 Sasvárosi utca, Kálvária utca 14. Web: www.vinex.hu
Tel/fax: 90-307-918; Mobil: 30-9398-397; E-mail: vinex@vinex.hu; vinex@freemall.hu

Az első napokban egyre gyorsabban járunk a legelőn az állományt. A kihajtás előtt – ha van rá mód – kis adagokban készült zöldtakarmányt is etessünk, így biztosítva átmenetet a takarmányváltáshoz. A tavaszi friss, magos és eszélteretalmó legelői emésztését segítsék elő a reggeli kilajtás előttis tömeg-

takarmány etetéssel, mely során vagy takarmányösszetés is lehet. Ezzel biztosítjuk a rosttartalom, az E és B-vitamin és az olajsav-szintet is. A mikroelem és a szén-szénforrásból készült kibérszerekkel biztosítjuk a nyálkázókat a legelőn is rendelkezésre kell állni, helyezzük vízbe vagy adalékosvízbe, rázó álló.

Követlenül a legelőre hajtás

előtt az állattartó csoportokra kell osztani, ki kell alakítani az életkornak, biológus állapotuk megfelelő nagysága gabálkat, vyalakat. Ellenőrizzük a naposított állatok ammóniás jélcének meglétét. Amennyiben az ENAR kritériák hiányoznak, azokat a kihajtás előtt pótoljuk. Végezzük el az állatok egyedi mérlegelését, melynek adatait a legelőre naplóba jegyezzük fel. A legelőre naplóban je-

gyeztük fel a legelőre megkezdésének dátumát, a legelőre tett terület azonosítását, hirtől-végi számát, a szarvak legelőre idejét, természetét. A legelőre tett területen a kaszálás ideje, a betakarított szána mennyiségét. A legelőre előforduló állattartási problémákat mindig jegyezzük fel.

Magi László
NFA-MHUK

BMVK Gazdanapok Szentlőrinc
Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakképzés és Vásár

XV. Gazdanapok
2008. augusztus 21–24.
Szentlőrinc, Vásártér
Szeretettel várjuk
kiállítóként, látogatóként!

Információ: 72/214-050, 20/941-4995, 20/941-9146
info@bmvk-gazdanapok.hu
www.bmvk-gazdanapok.hu

VILLANYPÁSZTOROK
LACME

VADHÁLÓK TORNADO

WWW.CONT-ECO.HU
TEL.: 94/325-672

**H-9700. Szombathely,
Szent Gellért u. 17.**

Trágyaeltávolítás, trágyatárolás a tehenészetekben

Az 1950-es és 60-as években Magyarországon többszörösen költözött tartalommal épülték ki a különböző méretű állományok. Ekkoriban az idősebb gépek miatt nem kapott szerepet az állományok gépeseztése, az úgynevezett létező gépek építésére volt jellemző. A gépeseztés igénye fokozódott következőleg az újabb trágyaelvitelű létező gépek nyert a stabil, illetve a mobil gépeseztés.

A mobil gépek esetében a tehenészetek telepeket állítottak fel, hogy az erdőgépek szerelvényekkel, legelővel segítve eljuttassák az állományt a napi trá-

gyaelvitelhez, majd az állományt eljuttassák a tároló gépekkel:

- traktoros tolólap
- traktoros emelővilla
- függőleges markoló-nemű
- hidromotortól hajtott barmtikológák

A stabil trágyaelvitelű gépek a szarvasokhoz tartozó a következő lehetnek:

- állományos eltávolítás
- Eparatíváló trágyaelvitelű gépek
- lényegpáros trágyaelvitelű gépek
- csatlakozó trágyakibácsolók

A stabil gépeseztésnél a trágyaelvitel az állományt a köz-

vetődelváltás trágyaelvitelű bevezetését segítséggel biztosítható. A delváltás trágyaelvitelű bevezetését szarvasokhoz tartozó részlete alakították ki, amely egyrészt tolólapot, illetve a hajtómotort a csatlakozó építményekbe, illetve a szarvasokhoz tartozó, úgynevezett legelő gépekbe is. A bevezetés napi használattal a környezetet terhelés jelentéssel csökken. A jó minőségű állomány használatával javult az állomány levegője, valamint az állomány kihasználtsága is.

A környezetvédelem érdekében az állattartásból származó állományokra vonatkozóan egyre szigorúbb hatóságok jogszabályok léptek életbe. A nemzeti és közösségi jogszabályok célja, hogy az állattartó telepeken keletkező állomány megfelelő, szarvas és biztonságos tárolásig legyen előny.

Az állattartó telepek állományos gépek tartására képesek elhelyezni a földet köztér, a felszín és a felszín alatti vízbe gyűjtött hulladék elvitelét.

A jogszabályi háttér:
- 19/2001. (VI.3.) Kormányrendelet, 27/2006. (II.7.) Kormányrendelet: „A vízellátás és a környezetvédelemről szóló törvény szerinti víz- és szennyvízkezelésről és a szennyvízkezelésről”

szennyvízkezelésről szóló törvény szerinti víz- és szennyvízkezelésről”

- 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet: „A felszín alatti vizek védelméről”
- A „Helyi Gazdálkodási Szervezet” is figyelték a tartalom és az állomány elvitelének területeken tartó trágyaelvitelű és kiállítás szabályairól.
- A vízellátás és a szennyvízkezelésről szóló törvény szerinti víz- és szennyvízkezelésről”
- Több helyre, trágya, továbbá a trágya- és szennyvízkezelés területeinek bevezetésére a vízbe.
- Állattartó telep nem állományos, megfelelő nem létező hulladékot, illetve a fahulladékot, szennyvizet, illetve a fahulladékot elhelyezni, azaz tartó területen, parti és vízparti területen.
- Állattartó teleprek állományos gépek tartására képesek elhelyezni a földet köztér, a felszín és a felszín alatti vízbe gyűjtött hulladék elvitelét, azaz tartó területen, parti és vízparti területen.
- Állattartó telep és annak szarvas trágya- és szennyvízkezeléséről és a szennyvízkezeléséről”

A PERMASTORE® medence és siló
- kemény, üveg vastagságú, azonnal bevezethető, gyorsan és könnyen szerelhető
- 10 m³-tól 15 000 m³-ig rendelhető méretekben, 2-11 pH között +80 °C-ig alkalmazható.
- sokoldalú felhasználás, mert a csatlakozások, kioldóberendezések természetesen beépíthetők.

Alkalmazási terület:
- gabona, kukorica és egyéb takarmányok tárolása
- hígtrágya tárolás
- szennyvíz, bio-gáz tárolás
- biogáz technológia
- szennyvíztisztítás és szennykezelés

TARTÓS • ÜZEMHÍZTOS • GAZDASÁGOS

E-mail: magyar.bsb@szivettutechnika.hu

PERMASTORE
MEDENCEÉPÍTÉS

Magyar BSB Kft.
H - 8200 Veszprém
Damjanich u. 4/c
Tel: +36 30 9563 392
Tel/Fax: +36 88 505 630